

بابه تیک بو لیدوان

پیرهوی ناوخوی یه کیتی نیشتمانی کوردستان چۆن بیت؟

هیوا کاردوئی

■ هیوا کاردوئی
بهشی یه کهم

له گهل نسووی که به کیتی خارهی خباتیتی سهختی پرقوریانی و قارهسانی و سروهریه، که بهو ریبازه سهرکوتن و دهستکوتنی زوری بدهسته پیناوه بوته جیگای نسویدی گهلی کوردستان. بهلام بهداخسه یه کیتی ئیستا له قیریانی گوره دایه متریسی بهرو خراپت بوونی لیده کریت، بۆئوهی وهرچرخانی کوردستیکریت و یه کیتی بههیزیکریتوهو بئوانیت بهردوام له داهاتوودا دهسه لاتدوار لههلبژاردنه کاندایه متمانهی زۆریهی دهنگهران بدهسه بهینیت، پیوسته کۆمهلیک چاکسازی و نوێکاری لهخویدا بکات.

بیگومان کیشهکانی یه کیتی شاراوهرین ههر بۆیه ماوهیهکی زۆره دلسۆزانی بهپهروشمه گفتوگۆ لهسهر گۆرانکاری، چاکسازی و پیژوه و پرۆگرام و زۆر بابته تری یه کیتی دهکهن.

هنده تیک لهو کیشانی تووشی یه کیتی بوون هۆکاری دهگهریتوه بۆ ناوکی رابهرایهتی، لاوازی دیوکراتی ناوخو ناتهبایی پهیکری ریکهستن و دیارههی گهندهلی، وا چارهواران دهکریست له داهاتوودا یه کیتی کۆنگره بهستیت. مسهلهیهکی گرنگی ئه کۆنگره بهش گۆرانکاری و نوێکردنوهی پیژوهو پرۆگرام دهبیت، بهتایبهتی پیژوهی ناوخو کنوێکردنوهی لهوانهیه بهشیک

له کیشهکانی یه کیتی چارهسهریکات. لهو روانگهیهوه، من وهک کادریکی سۆشیا دیوکراتی سویدی دیرینی یه کیتی چهند جار لهگهل دکۆتر ئهسهلان بایز، لیپرسراوی مهکنهیی ریکهستنی یه کیتی، موناقهشو بهسراوردی پیژوهمان کردوه. له بهر گرنگی باسهکوه بۆ زۆرکردنی بهشداربووان بههیوی گهشه پیدان و دهولهمندکردنی موناقهشهکانی پیژوه و پرۆگرام، وامان بهباشزانی بابتهکان لهروژنامهدا باسکرین.

لهههمان کاتدا بههاوکاری کاوه عهمهد سهرنوسهری کوردستان نوێ، ئهم تهوهریه بۆ لیدوانی پیژوه کرایهوه، کههیاوادارین لیدوانیتی بهسودو ههمهلهیهی لئێ بکویتوه.

بیرۆکی ئهم باسهش ئهوهیه کهبهنده لهروانگه بهسراورد لهگهل حزبه چیهکانی سهکنه دینافیا، بهتایبهتی پارتی سۆشیا دیوکراتی سویدی بهزجیره وتاریک موناقهشهی بابتهکانی ناو پیژوه بووژیتین. ئهوهش بۆئوهی ههلیک بۆ گهرمکردنی گفتوگۆ لهسهر پیژوهی ناوخو نوێکاری لهناو ریکهستنهکانی یه کیتیدا دروستیکهین، بهمه بهستی ئهوهی بهبهرهوهی ههموو زهمینهی ئایدیۆلۆجی و زانیاری دارشتنی پیژوهیکی مۆدیرن و باشتر خۆشکریت کههنگدانوهی زۆریهی بیروای ئهندامانی یه کیتی تینداییت. پێش ئهوهی بچمه ناو باسهکوه

دهسوویت ئهواراستیه بهلیم کهناشکرایه ئیستا له کوردستان سیستمیکی تارادهیهک فره حزبی ههیه کهناشایش و بهرقهاری و

تهوازی ههزهکانی له کوردستاندا راگرتوه.

من نا ئیتم سیستمهکه فول دیوکراتی و بئێ کهمکورییه، بهلام بههرحال باش دهوات به پیژوه بهروای من ئیستا لهم بارودوخه ناسک و دهلهمهیهی کوردستاندا ههر گۆرانکاریهکی کنوێر لهسیستمی سیاسیدا رووبات، بههۆی فاکتهری دههکی یا ناوخو، کهتهوازی ئیوان حزبهکان بهفراوانی بگۆریت ئهوا دهبیتته هۆی گرژی و پشووپی و سهرتهخام نایستقاری و بئێ کۆنترۆلی و نازاوه دروستدهبیت و کوردستان بهئاراستهیهکی ناداری و توندوتیژی دهبات. واته ئهگهر یه کیتی تووشی کیشهی گهوره بیت که بههراوهیهک لاواز بیت کهکۆنترۆل لهدهستهبات، کهههندهک بۆشایی لهدهسهلاتدا دروستیکات، ئهوار بئینگومان ممترسییهکی گهوره لهسهر ناسایش و بارودوخ کوردستان دروستدهبیت. لهبههروه ئهوه ئهوهی ههمومانه بهمسوولیهتهوه بهتنگ بارودوخ یه کیتییهوه بئین و بههیوی ئهوهنیهین که لهشهو روژیکدا ئهلتهرناتیفتیکی باشتر لهیه کیتی، تهنازت لهپارتیش، دروستبیت، ئهگهر گۆرانکاری وا رووسدا لهوانهیه داواژۆ بهپهشیمانیهوه بلین: بۆ ریش چوو خپیلیشی دانا، لهبههروه من زیاتر بروام بهوهیه کهبهشوهیهکی ریفۆرم و چاکسازی، ههنگاو بههنگاو، دهتوانین سهرتهخام زۆر گۆرانکاری گهوره دروستیکهین.

پیناسه پیژوهی ناوخو
حزب یا سازمان، وهسیلهیهکه بۆ گهیشتن بهکۆمهلیک ناماخی گشتی،

کههیکهاتوه لهسهرجهمی کۆمهلیک مرۆف کهئارهزوومندهانه بههاوکاری یه کتر پیکهوه بۆ گهیشتن بهناماخانه تیندهکۆشن، پهوهندی ئیوان خویان بهپیتی پیژوهیکی ناوخو دیارههکهن. واته پیژوه بریتیه لهئوهسراولیک بۆ چۆنتی ریکهستنی حزبی، کهزۆلی دهستوریک دهبیت بۆ دارشتنی پهیکهری ریکهراوهیی، ئۆرگانهکان، دیاریکردنی دهسهلاتهکان، بهیژه بهردن و گهشه پیدانی ئهوه حزبه، پیژوه تابهته تهنها بهئهندامانی ئهوه پازته. ئاشکرایه ههموو حزبیکی پیژوهو پرۆگرامی خۆی ههیه، ههرچهنده باسهکی ئیسه لهسهر پرۆگرام نییه، بهلام پرۆگرام سهرچاوهی پرهنسیپ و بیرهکانی پیژوه. پرۆگرام یا بهرنامه بریتیه له دۆکۆمینتیک کهپارتیک ناماچ و خهون و هملۆستهکانی لهروانگی ئایدیۆلۆجی و جیهانبینیهوه تیندا کۆدهکاتوه. له ههمانکاتدا پرۆگرام ستراتیژو شیکاری کۆمهلیکاو شینواری خهباتکردن بۆ ئایندهو بۆ ناماچهکانی تیندا باسهکریت کهدهبیته قبیلهنا لهپرتیازی خهبات بهرو ناماچهکان.

پیژوهی ناوخو فاکتهریکی گرنکه بۆ بهیهتانی ناماچهکانی ناو پرۆگرامی حزب. لهبههروه پیوسته پیژوه وهک دهستوریکی ریکهراوهیی دهقهکانی بهروونی بهشوهی بهندو پههه گراف و خال دا بزیژیت و دهبیت وهک یاسای حزبی پهپهوهی بکریت.

لادان لهپیژوه واته سهرپنجی و پشیتلکردنی یاسا حزبی کسهری حزبی لیدهکوتیهوه. بیگومان پیژوه لهزیر سهررهوی یاساکانی دهولهتدایه. ئهگهر لهناو ریکهراولیک

ناوکی دروستبهوه کهبه پیژوه چارهسهر نهکرا یا دژی یاسای گشتی بوو یا تاوانیک کرا ئهوا دهکریت شکات لهگومانلینیکراوان بکریت و بهپیتی یاسای گشتی لیپرسینهویان لهگهلدا بکریت.

پیژوهی ناوخوی ههموو حزبیکی دیوکرات بریتیه لهکۆمهلیک ریسی دیوکراتی و دادپهروهری بۆ دابهشکردنی دهسهلاتهکان و بۆ دیاریکردنی ئههک و مافهکان و کارکردن و ریکهستنی پهپهوهندیهکانی ئیوان ئهندامان و ئۆرگانهکانی ئهوه ریکهراوه. پیژوهی دیوکراتی میکانیزمیکه بۆ ریکرتن لهزۆر کاری نادپوکراتی وهک زیادهوهی و بهدیه کارهینانی دهسهلات، ریکرتن لهدیکتاتۆری و گهندهلیی و دیارههی ناروه.

ئهگهر مرۆف بیهویت کۆمهلیکای دیوکراتی و دهولهتی قانون و بئێ گهندهلیی دا بهزیرین ئهوا لهپیش ههموو شتیکدا دهبیت حزبی دیوکرات دروست بکات کهخاوهی ئایدیۆلۆجی دیوکراتی و دادپهوهی بیت، که ئهوه بههیانه له پیژوهی ناوخویدا بچهسپینیت بکهن. بهیهتجهوانهشوه ئهوه جۆره حزبه جیگای برۆی هاوولاتیان ناییت ئهگهر داوای کۆمهلیکی دیوکرات بکا، بهلام لهناو خویدا پشینی بنهماکانی دیوکراتی بکات.

هۆکارو ناماچهی گۆرانکاری

لهپهوهی یه کیتیدا؟
وهک ناماچهی پینکرا حزب وهسیلهیهکه بۆ گهیشتن بهناماچه، لهبههروه دهبیت پهیکهری حزبی بهشوهیهک دا بزیژیت کهتوانای بهیهتانی ناماچهکانی ههینت. پیژوهی قوناغی خهباتی نهینی بۆ سهردهمی زهمینهی دیوکراسی ناگوختیت. بۆیه دهبیت پیژوهی ههموو حزبیکی سهرکوتوو رهچاوی گهشو گۆرانکاریهکانی کۆمهلیک بکات و لهگهل گۆرانی زهمینهی کارکردن چاکسازی و نوێکاری لهخویدا بکات.

وهک ئاشکرایه یه کیتی لهم قوناغی خهباتیدا کۆمهلیک ممترسی و ئههکی نوێی لهسهر که هانی دهوات بۆ گۆرانکاری و نوێکاری لهخویدی و پیژوه کهیدا. لهکاتی گۆرانکاری لهپیژوهدا پیوسته رهچاوی کۆمهلیک لایهن و فاکتهر بکهین، من لهخوارهوه چهنده هۆکاریکسی گشتیی و تابهتی، کهبهبرۆی من هاندن بۆ گۆرانکاری لهپیژوهی ناوخوی یه کیتیدا، دهستیشان دهکهم.

1- گۆرانی زهمینه: ئاشکرایه زهمینهی خهبات و ههلهمهرجی کارکردن و ئههکی یه کیتی گسلاوون، چونکه کۆمهلیکه گۆراوه، جیهان گۆراوه، دیوکراتی و هۆشیاری گهل گهشی کردوه، یه کیتی له کوردستان و عیراقدادا لهسهلاتدایه نهک لهتۆپۆزیسیون، ههروهها یه کیتی ئیستا ئهندامی سۆسیالیست ئینتەرناسیوناله لهگهل ئهوهی یه کیتی حزبیکی سۆسیال دیوکراته بهلام هینتتا بهتهواوی خۆی بهو ئاراستهیه نهگۆریوه. لهبههروه پیوسته گۆرانکاری بکریت بۆئوهی پیژوه که بهیت پیژوهیکی هاوچهرخ و دیوکراتی و سۆسیالیستی.

2- کاریکهکردنی کاری ریکهراوهیی: حزب وهسیلهیه بۆ گهیشتن بهناماچه لهبههروه دهبیت بهشوهیهکی کاریکه لهگهل گۆرانکاریهکاندا پهیکههکی نوێیکریتوهو ریکهکریت، بۆئوهی بهکهترین کات و وزه مسهرف بگاتته ناماچهکانی. بهسهردی دیاریکردنی ئههک و مافهکانی ئۆرگان و مهکنهیهکانی، لایردن یا زیادکردن ئۆرگان یا چاکسازی لهپهیکهردا، حزب بهزیندوویی و پرهههت دههیلتتهوه بهتایبهتی بۆ

لهوانهشه گۆرانکاریهکانی پیژوه بهپیتی گهشی دیوکراسی و ئیداری له کوردستان و عیراقدادا وهک پرۆسهیهک بهدوو یا س قوناغ تهخام بدرین، بۆئوهی بئوانیت بهشوهیهکی سهرکوتوو پهپهوهی بهپیتی رهتی گشتی گۆرانکاریهکان نوێکاریهکانی پیژوه تهخامبدرین.

بۆئوهی لیژنهکه پشینیازیکی پهلهو کهمکوتنهخاته بهردهست، بهلکو سهرکوتوو بیت لهکاره کهیدا، ئهوا پیوسته لیژنهکه لانیکهم مارهوی سئ مانگ پیش کۆنگره دهستیکردیت بهپیاچوونوهو گفتوگۆ کوێرتن لهپهوه رهخنه پشینیازهکانی ئهندامان دهوارهی گۆرانکاریهکان. بیگومان ئهوه ماوهیه پیوسته بۆئوهی ئهندامان فریاکهون بیرکهنوهو کۆبوونوهو موناقهشی تپهوهی لهسهر پیژوه بکهن. لهههمانکاتدا لیژنهکیش سهردانی ههموو مهلهبههکان بکات و وۆرک شوپ و کۆر بگریت و رهخنه پشینیازهکان بنوسیتیهوه. لهپاشاندا، لهداوای بئار، گهلاهی یهکمی لیبخرتیه بهردهست ئهندامان بۆئوهی دووباره موناقهشه بکریتهوه لهپاشان گهلاهی دووم بۆ کۆنگره ناماده بکریت.

کارکردن بهو شوهیه واتا گرنکیدان بهدیوکراتی و بهپهوه بۆچوونی ئهندامان لهههمانکاتیشدا سهرتهخامهکی پیژوهیک دهردهچیت کهبه پرۆستس لهناو قولایی و پیری زۆریهی یه کیتییهوه ههلقولاوه. بهو شوهیهش بهفراوانی زانیاری لهسهر پیژوهی ناوخو بلاوده بینهوه، کهبۆ گهشی دیوکراسی زۆر گرنکه، ئهگهر ههموو ئهندامیک شارهزایی و زانیاری زۆری لهباری پیژوهی ناوخوی حزبهکیمهوه ههینت.

بۆئوهی بهسهرهوام پیژوهو پرۆگرام نوێ و سهردهمی بیت پیوسته له داهاتوودا بهپیتی پیژوه لهکاتی بهستی ههموو کۆنگره بهکدا لیژنهیهکی پیاچوونوهی پیژوهو پرۆگرام ههلبزیژدیت بۆئوهی تا کۆنگرهی ئاینده بهسهرهوام گوێ لهپشینیازو تپینی بگریت و بهپهوه پرۆگرامدا بچینهوه. ئهگهر پیوستی کرد پشینیاز، هی خویان و ئهندامان یا ئۆرگانیک تر، بۆ گۆرانکاری بچنه بهردم کۆنگره، چونکه جیهان و بارودوخ ئهم سهردهمه گهلیک زیاتر لهجاران خپرت گۆرانکاری تیندا روددات کهلهوانهیه کاریکههی ههینت لهسهر پیژوهو پرۆگرامی یه کیتی.

بۆ گۆریسی پیژوهو پرۆگرام بهشوهیهکی هاوچهرخ و سهرکوتوانه ئهوا پیوسته سهرکرایهتی یه کیتی لیژنهیهکی پیاچوونوهی پیژوهو پرۆگرام، کهباشتره دوو لیژنههینت، یهک بۆ پیاچوونوهی پیژوهی ناوخو ئهوهی دیان بۆ پیاچوونوهی پرۆگرام، دیاری بکرین.

* ئاگاداریهک له هیلی ئاسمانی ئهزمر و فالکون ئیرهوه:
گهشتیارانی (سلیمانی- ستۆکهۆلم) ئاگادار دهکهنهوه کاتی هاوینهی گهشتهکانمان لهروژی (2006/9/15) وه دهگۆریت به کاتی زستانه و بهو پیهه گهشتی روژانی ههینی له (سلیمانیهوه بۆ ستۆکهۆلم) دهبیت بهروژانی (سئ شه مهه).

* بۆ زانیاری زیاتر پهپوهندی بکهن بهم ژماره ته لهفونانهوه:
(3190111 - 3190253 - 07705033431 - 07301131030)

* هیلی ئاسمانی ئهزمر ئاگاداری هاوولاتیان دهکاتهوه که روژانی (دووشه مهه و ههینی) گهشتی راستهوخو له (سلیمانی- ئهستهنبول- سلیمانی) بهردهوامه.
* ههروهها روژانی (شه مهه و سئ شه مهه) گهشتی راستهوخو له (سلیمانی- دویه- سلیمانی) بهردهوامه.

* بۆ زانیاری زیاتر پهپوهندی بکهن بهم ژماره ته لهفونانهوه:
(3190111 - 3190253 - 3141618)